Redacţiunea, Administraţiunea,
şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tĕrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 230. Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 17 (29) Octomvre 1895.

Adunarea „Societăţii pentru fond de teatru român.“

Braşov, 16 (28) Oct.

Erĭ şi alaltăerĭ, în ḑilele de 14 (26) şi 15 (27) Octomvre c., precum se scie, s'a ţinut în oraşul nostru adunarea generală a „Societăţii pentru fond de teatru român.“

Adunarea acésta din mai multe puncte de vedere a fost mult însemnată pentru viéţa societăţii. Mai întâiu pentru-că tocmai acum s'a împlinit un pătrar de secol, de când s'au pus temeliile acestei societăţĭ. Impregiurarea acésta însa-şĭ era de-ajuns, pentru ca sĕ deştepte interesul Românilor şi mai ales a bărbaţilor, carĭ prin jertfele şi stăruinţele lor au înfiinţat, au susţinut şi au ridicat acéstă societate, care în cât privesce fondul ei se póte pune la locul al doilea între reuniunile de cultură naţională, ce le avem noi Românii de dincóce de Carpaţĭ.

Nu mai puţin însemnată a fost acéstă adunare, că, după patru anĭ de stagnare, era cea dintâiu adunare generală. De vre-o patru anĭ încóce societatea n'a dat nicĭ un sĕmn de viéţă, nu şi-a ţinut adunările generale anuale, ér comitetul societăţii ajunse a fi necomplect, deóre-ce unii dintre membrii lui, depărtându-se din Pesta, unde era sediul societăţii, se retrăseseră şi din comitet, şi alţii n'au fost aleşi în loc. Astfel în timpul din urmă nicĭ nu se mai scia de starea societăţii şi de comitetul ei. In urma acestor împrejurărĭ era de prevĕḑut, că la adunarea acésta se va discuta şi asupra modalităţilor, prin carĭ s'ar puté regula şi promova viitórea activitate a societăţii, ér ca cea mai importantă între aceste modalităţĭ era luată în vedere *schimbarea sediului comitetului societăţii.*

In faţa unei adunărĭ atât de importante, puteam cu drept cuvênt sĕ ne aşteptăm la o cercetare numĕrósă a adunării şi de către membrii dinafară. Comitetul de primire din Braşov a şi făcut tóte pregătirile de lipsă pentru primirea óspeţilor, dér afară de vice-preşedintele societăţii, d-l Iosif *Vulcan*, nu avurăm bucuria de a saluta în mijlocul nostru nicĭ măcar pe membrii comitetului. Se înţelege de sine, că în ast-fel de împrejurărĭ, séra de cunoscinţe de Vinerĭ dela otelul Central „No. 1“ se reduce mai mult la o convenire a 40—50 de persóne din loc. Óspeţiĭ la „séra de cunoscinţe“, afară de d-l Vulcan, abia am avut 3—4, între carĭ d. cav. de Puşcariu (Bran), G. Dima (Sibiiu) şi Isaia Popa (Ocna-Sibiiului).

Şedinţa I.

Prima şedinţă a adunărei s'a deschis Sâmbătă pe la órele 10 a. m. în sala cea mare a gimnasiului nostru. Fruntaşii românĭ din Braşov se presentară la şedinţă în număr destul de mare. Poliţia era representată prin d-l căpitan *Hiemesch.*

D-l Iosif *Vulcan*, vice-preşedintele societăţii, care la intrarea în sală fù întêmpinat cu călduróse urărĭ de „sĕ trăiască“, după ce ocupă locul presidial la masa comitetului, deschise şedinţa prin următorul frumos discurs, rostit cu voce clară:

Onorabilă adunare generală!

Avênd onorifica însărcinare, sĕ deschid şi sĕ presidez şi acéstă adunare generală a Societăţii pentru fond de teatru român, mĕ aflu sub impresiunea a două momente solemne.

Primul mi-se impune prin faptul, că acéstă întrunire se ţine în Braşov, un vechiu şi strălucit focular al deşteptării şi luminării nóstre, pentru care tot Românul trebue sĕ aibă în peptul sĕu un deosebit cult.

Marea însemnătate a acestui oraş în istoria culturei nóstre naţionale mĕ face, ca numai cu sfiélă sĕ-mĭ ridic slabul glas aicea, unde s'au ilustrat ătâţia marĭ şi nemuritorĭ bărbaţĭ, — şi unde chiar şi-acuma mĕ vĕd împresorat de binemeritaţĭ luptătorĭ ai propăşirei şi de agerĭ representanţĭ ai sciinţei române.

Al doilea moment solemn mi-se inspiră prin întâmplarea, că tocmai acuma se împlinesc *două-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, de când s'au pus basele acestei Societăţĭ.*

Două-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ!.... Pe vremea aceea părea, că mişcarea intelectuală luase un avênt şi la noi. Associaţiunea transilvană pentru literatura şi cultura poporului român se înfiinţase cu mare însufleţire; prima sa adunare generală şi esposiţia din Braşov electrisase pe toţĭ; întrunirile ei deveniră nisce adevĕrate serbărĭ naţionale-culturale, unde ómenii, cu tóte că nu esistau căĭ ferate, alergau din depărtărĭ marĭ. Biserica gr. or. română, sub conducerea providenţialului ei archi-păstor, s'a organisat de nou pe base liberale şi trainice. Dincolo de Carpaţĭ se convocase o întrunire a fruntaşilor noştri literarĭ şi intelectualĭ, din care apoi a eşit societatea academică română.... In deobşte se manifesta un dor de progres, un zel de activitate, care voia sĕ repareze lipsele, fără sĕ i pase de greutăţile, ce s'ar ivi în cale.... In mijlocul acestei fermentaţiunĭ regeneratóre s'a ivit din rĕndurile tinerimei apelul „*Sĕ fondăm teatru naţional!*“ Apelul a fost întêmpinat cu căldură de deputaţiĭ noştri de atuncia, şi în scurt timp ideea s'a închiegat în statute. Astfel s'a format societatea, la a cărei adunare generală luăm parte astăḑĭ.

Salutată cu plăcere din multe părţĭ, Societatea nóstră a avut din capul locului şi protivnicĭ. S'a ḑis şi se ḑice, că teatrul nu este o necesitate atât de grabnică, şi că înfiinţarea luĭ reclamă un capital mare, ce numaĭ în timp de mulţĭ anĭ s'ar puté aduna.

N'am susţinut nicĭ-odată, că teatrul ar fi prima nóstră trebuinţă, şi că fondul s'ar puté strînge aşa de iute; dér am ḑis tot-déuna, că ar fi păcat sĕ nu primim contribuirile acelora, carĭ din prisosul lor vor sĕ dăruéscă ceva şi pentru scopul acesta. Şi am dat înainte, făcêndu-ne datoria. Pe unde am dus stégul nostru, acela pretutindenea a fost primit cu plăcere, în multe locurĭ chiar cu entusiasm; contribuirile urmau când mai încet, când mai spornic; ba ni-s'au făcut şi legate: semn, că societatea nóstră n'a fost de prisos.

Adunările nóstre generale, afară de profitul material, tot-odată ni-au dat ocasiunĭ sĕ arborăm stindardul culturei naţionale tocmai la marginile estreme ale elementului românesc, unde idiomul nostru a scăpătat, şi unde ele astfel au fost tot atâte sĕrbătorĭ ale spiritului românesc.

Fondul nostru şi acéstă inriurire: acéste două producte ale activităţii nóstre în timp de două-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ!

Un pătrar de secol în viéţa unui om este un interval lung, care îngrópă multe speranţe frânte şi ilusiunĭ ofilite. Rĕndurile tovarăşilor s'au rărit, pe mulţĭ i-a sleit grigea pânei de tóte ḑilele, pe alţiĭ i-a amuţit glia somnuluĭ vecĭnic; ér cel ce în tusiasmul tinereţei a avut fericirea d'a înălţa stégul, vi-se presintă cu pĕrul sur... Dér stégul tot fâlfâie, sub el s'adună elemente noue, puterĭ tinere, viitorul ne surîde...

N'am atins încă scopul, pentru care s'a instituit societatea nóstră. Dér asta nu ne descuragiéză. Vom păşi înainte stăruind şi convinşĭ de succes, căcĭ cu tótă sĕrăcia nóstră am reuşit s'adunăm un fond, care şi pân'acuma representă o sumă considerabilă.

Raportul despre starea cassei constatéză suma de *71.000 fl.* Observ însĕ, că raportul acesta ne face bilanţul numai până la 4 Martie 1895, când tot fondul a trecut în administraţia institutuluĭ „Albina“, care îşĭ face socotéla la sfêrşitul anuluĭ. Prin urmare venitele de atuncĭ după hârtiile de valóre, dividenda celor 78 de acţii de ale numitului institut şi interesele pănă'n 1 Iulie an. c. după capitalul de 27.000 fl. elocat tot la „Albina“ nu s'au computat în raportul presintat.

Adăugate aceste, şi socotite după valórea lor reală, acţiile „Albinei“, carĭ dimpreună cu cele din emisiunea a doua se urcă la 166, putem susţiné cu temeiu positiv, că *astăḑĭ fondul societăţei pentru crearea unui teatru naţional român se urcă la peste o sută de miĭ de florinĭ.*

Iată resultatul material al primului pătrar de secol. Cu acésta vĕ salut şi deschid adunarea generală!

*

Acest discurs fù de repeţite-orĭ întrerupt de urările de „sĕ trăiască“ ale publicului, ér la urmă mai ales fù sgomotos aplaudat.

Preşedintele comitetului de primire, d-l V. *Oniţiu*, rĕspunse apoi prin câte-va cuvinte bine simţite, salutând pe d-l Vulcan şi mulţămind celor ce cu atâta succes au luptat şi luptă pentru înaintarea acestei societăţĭ.

S'a cetit după asta o listă a membrilor noi, după a căror aclamare s'au ales ca notarĭ pentru purtarea proceselor verbale ale adunăreĭ d-niĭ V. *Goldiş* şi Dr. Emilian *Popescu*. apoi s'a dat cetire, prin d-l Goldiş, următorului raport al comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală încóce:

Raportul comitetului.

Onorată adunare generală! Comitetul societăţii pentru fondul de teatru român face următorul raport:

I. Ultima adunare generală din Orşova, ţinută la 24 şi 25 August 1890, în înţelesul statutelor societăţiĭ § 9 alinea g, avea a defige locul şi timpul pentru viitórea adunare generală; adunarea din Orşova însă a întrelăsat a face acésta, şi pe lângă tótă stăruinţa comitetului, după cum se póte vedea din protocólele alăturate sub ·/. prot. 22 din anul 1891—1895 nu s'a putut ţiné adunarea generală; — cu durere constatăm acéstă stagnare provenită din impregiurărĭ, carĭ şi d-vóstră vĕ sunt cunoscute, căcĭ dela anul 1892 comitetul continu şi în fiă-care an de repeţite-orĭ a rugat inteliginţa din Braşov sĕ facă pregătirĭ pentru adunarea generală, spre care scop deşi a fost ales un comitet arangiator, totuşĭ din causele ce se pot vedea atât din epistolele alăturate sub $E/_1$—$E/_{14}$ cât şi din protocólele comitetului, adunarea generală nu s'a putut întruni. — Tot în protocólele comitetului aci alăturate se vĕd şi causele pentru carĭ în anul 1892 nu s'a putut ţiné adunarea generală nicĭ la Arad, precum era hotărît şi pregătit.

II. Averea societăţii: 1) Depunerĭ la „Albina“ 27.706 fl. 85 cr. 2) Acţiunĭ de-ale „Albinei“ 7800 fl. 3) Felurite hârtii de valóre 34.087 fl. 53 cr. 4) Obligaţiunĭ private 100 fl. 5) Depunerĭ la I cassă de păstrare peştană 1419 fl. 49 cr. Laolaltă 71,113 fl. 87 cr.

Până la adunarea generală din 24 şi 25 August 1890, ţinută în Orşova, averea, societăţii a constat din hârtiĭ şi banĭ gata în sumă de 54.785 fl. 59 cr. In urmare, *sporul de patru anĭ e de 16.328 fl. 28 cr.*

Comitetul luând în considerare suma însemnată a fondului, cu a căruĭ administrare se cere nu numai tot mai multă punctualitate, ci şi mare siguritate, — după ce s'a încredinţat, că on. institut de credit şi de economiĭ „Albina“ primesce averea fondului numai pe lângă restituirea speselor efective, ce le va avé cu administrarea acestei averĭ, a transpus tótă averea după cum se află înşirată în protocolul şedinţei din 4 Martie 1895, aceluiaşĭ institut; decĭ când cerem ulterióra aprobare, rugăm adunarea generală a aduce mulţămită protocolară direcţiunii institutuluĭ „Albina“. — In urma hotărîrei comitetului dat la 10 Aprilie şi 15 Iunie 1895, am luat parte la emisiunea nouă a institutuluĭ „Albina“ prin ceea ce numĕrul acţiunilor se va urca la 166 de acţiunĭ.

III. Membriĭ. On. adunare este rugată ca sĕ aprobeze decisul comitetului de dato 1 Decemvre 1892 şi dato 15 Ianuarie 1893, în urma căruia numele fericitului *Lazar Baldi* din Clujiu, — care a testat fondului 1000 fl., sĕ fiă eternisat şi prin introducere între membrii fondatorĭ şi fundaţiunei. In decursul anului 1895 s'a făcut membru fundator d-l *Iuliu Puşcariu* jude la tribunal, ér d-nii *Atanasie Cimponeriu* advocat în Budapesta, *Silviu Suciu* secretar minist. şi *Pavel Boldea* preot, membri ordinarĭ.

IV. Restanţele. 1) Membrii fundatorĭ după consemnarea sub $^1/_.$ au rĕmas datorĭ cu 2860 fl. 2) Membri ordinarĭ după cons. $^2/_.$ au rĕmas datorĭ cu 584 fl. 50 cr. La olaltă 3444 fl. 50 cr.

Deşi advocatul societăţii a făcut mai multe provocărĭ pentru solvirea restanţelor, totuşĭ încă este o sumă considerabilă neîncassată, şi acésta se atribue usului nepractic de până acum de a-se înscrie membri numai în liste, carĭ în cas de proces nu au însuşirile unei obligaţiunĭ. de aceea se atrage de nou atenţiunea onoratei adunărĭ generale la hotărîrea comitetului şi a adunărei generale din anul 1888, că numai aceia sĕ fiă primiţĭ şi declaraţĭ de membri fundatorĭ séu ordinarĭ, carĭ séu solvesc numai decât taxele prescrise, séu subscriu obligaţiunĭ.

V. Diplome. Taxele întregĭ le-au plătit şi au căpĕtat diplome: a) din membri fundatorĭ 49 (veḑĭ consemnarea I) b) din membri ordinarĭ 39 (veḑĭ consemnarea II).

VI. Comitetul. Din ocasiunea descentralisăreĭ tablei regescĭ din Budapesta în anul 1891, zelosul şi binemeritatul secretar al societăţiĭ nóstre de până atuncĭ, dl *Dr. Atanasie Marienescu*, care dela 1882 a ocupat acest post, a fost strămutat la tabla regéscă din Oradea-mare; decĭ devenind locul de secretar vacant, a fost substituit provisorice prin d-l controlor Pavel Boldea; — şi fiind-că comitetul presinte a fost ales la 30 Septembre 1888 în Lugoş pe trei anĭ, care au espirat încă în anul 1891, comitetul întreg depune mandatul adunării generale, mulţumind pen-

tru încrederea, ce'i s'a dat, şi îşĭ cere absolvarea sa.

VII. Actele adunării trecute. Pe basa unor hotărîrĭ ale adunărilor generale precedente, protocólele şedinţelor adunării generale ultime, ţinută în Orşova la 24 şi 25 August 1890, se alătură sub 1—V.

Din şedinţa comitetului societăţii pentru fond de teatru român, ţinută la 30 Septembre 1895 în Budapeşta.

Hosszu, preşedinte. *Favel Boldea*, secretar interimal.

*

Avea sĕ urmeze acum cetirea raportului despre starea cassei, care însĕ fù predat unei comisiunĭ ca sĕ-l studieze şi sĕ vină cu o dare de sémă amĕnunţită asupra lui în şedinţa următóre.

Astfel s'a ales o comisiune de 5 pentru censurarea socotelilor compusă din d-nii V. *Bologa*, Dr. A. *Mureşianu*, I. C. *Panţu*, Vas. *Voina* şi *A. Vlaicu.*

Altă comisiune de 5, pentru presentarea şi studiarea propunerilor şi pentru censurarea raportului comitetului, s'a ales din d-nii: G. B. *Popp*, Andreiu *Bârseanu*, Dr. G. *Baiulescu*, Dr. Ios. *Blaga* şi G. *Dima.*

In fine, pentru înscrierea de membri noi s'a ales o altă comisiune de 5, constătătóre din domnii: Lazar *Nastasi*, Gregoriu *Maior*, G. *Navrea*, Gr. *Birea* şi Dr. E. *Meţianu.*

Preşedintele presentă o telegramă de felicitare, sosită dela corpul profesoral al gimnasiului român din Brad, care s'a cetit şi s'a primit cu aclamărĭ.

Nefiind alte obiecte la ordinea dilei, şedinta primă, care a durat ceva peste o óră, s'a închis intre animate strigărĭ de „sĕ trăiască" la adresa preşedintelui.

Şedinţa II-a.

A doua şedinţă s'a deschis Dumineca după órele 11 a. m. In sală se afla public mai numeros ca în şedinţa primă, printre care şi mai multe dómne şi domnişóre. Poliţia era representată şi de astă-dată prin d-l căpitan *Hiemesch.*

Indată după deschiderea şedinţei s'a cetit, prin dl notar Dr. Em. Popescu, procesul verbal al şedinţei prime, care pe lângă puţine modificărĭ stilare se verifică.

Urméză raporturile diferitelor comisiunĭ alese în şedinţa primă.

D-l Lazar *Nastasi* raportéză în numele comisiunei pentru câştigarea de membri noi, că pe lângă membrii ordinarĭ insinuaţĭ în şedinţa primă, s'au mai înscris tot ca membri ordinarĭ şi alţii, carĭ de-asemenea au fost aclamaţĭ şi recunoscuţĭ de adunare. In total s'au înscris 59 de membri ordinarĭ, dintre carĭ au plătit numai de cât taxa de câte 5 fl. următorii domnĭ:

Din *Braşov:* Dr. Dimitrie Pop adv. G. B. Popp, Andreiu Bidu, Val. Bologa, I. G. Bariţiu, Petru Nemeş, Dr. Eugen Leményi, Dr. George Baiulescu, Petru Pop, Ioan Socaciu, Nicolae Bărbucean, Simion Demian, Constantin de Steriu, Virgil Oniţiu, Dr. Iosif Blaga, Dr. Emilian Popescu, Andreiu Bârseanu, Dionisiu Făgărăşan, Lazar Nastasi, Grigorie Birea, Ioan Popea, George Chelariu, I. C. Panţu, Vasile Goldiş, Bartolomeiu Baiulescu, Ioan Aron, Ioan Petric prot., Iordan Munteanu, Ioan Sĕniuţă, G. M. Zănescu, Nicolae G. Eremia, Nicolae I. Ciurcu, Nicolae Strĕvoiu, Sterie Stinghe, Vasile Voina prot., Iosif Puşcariu, Tache Stănescu, Dr. Aurel Mureşianu, Vasile Popoviciu, Ioan Bran de Leményi, Nicolae Fluştureanu, Arsenie Vlaicu, George Şerban, George Popp, Nicolae Duşoiu, George Belissimus, Nicolae Petra-Petrescu, Alexă Moldovan, Gregoriu Maior.

Din *Stupinĭ:* Ioan Maximilian.

Din *Zĕrnescĭ:* Nicolae Garoiu, Dr. Iancu Meţianu, Eugeniu Meţianu.

Din *Bran:* Ioan cav. de Puşcariu, Silviu de Puşcariu.

Din *Sibiiu:* George Dima.

Urméză raportul comisiunei însărcinate cu censurarea socotelilor. Raportor A. *Vlaicu.* Comisiunea, pe basa estraselor protocolare, — care de altfel au un defect de formă, nefiind subscrise de întreg comitetul şi provĕdute cu sigilul societăţii, — constată, că la 14 Iulie 1890 averea totală a societăţii era de 54,785 fl. 59 cr. Până la 4 Martie 1895 acéstă sumă s'a sporit cu 16,328 fl. 28 cr., aşa că cu 4 Martie 1895 *averea actuală a societăţii avea sĕ fiă de 71,113 fl. 87 cr.* Dela acésta dată întrégă averea s'a predat institutului de credit şi economii din Sibiiu, care s'a oferit a-o administra gratuit. Comitetului 'i-se dă absolutoriu pentru gestiunea anilor 1890—1895 în 4 Martie şi pentru administrarea averea societăţii sub reserva presentărei ulteriόre a actului de deposit estrădat de institutul „Albina".

Imprejurarea, că Societatea posede adĭ 166 acţiunĭ de-ale „Albinei", carĭ sunt socotite numai după valórea nominală de câte 100 fl., pe când în realitate valoréză adĭ 250—300 fl., dă prilegiu d-lui N. Petra-Petrescu de-a propune, ca averea Societăţii sĕ se arate şi după valórea ei efectivă cel puţin aproximativ. D-l *Vlaicu* dice, că în punctul 3 al raportului comisiunei se cere dela comitet ceea ce doresce d-l Petrescu, adecă un tablou amĕnunţit despre starea averei Societăţii. Aicĭ se încinge o discuţiune mai lungă, la care a luat parte d-l G. B. Popp, care a cerut socotelĭ esacte despre întrega avere efectivă, apoi d-nii cav. Puşcariu, G. Dima, Bârseanu, Dr. Blaga, Panţu etc. In fine s'a decis, se sĕ dea în viitor adunărei generale un tablou esact şi un inventar despre starea întregei averĭ a Societăţii.

Mai departe la propunerea comisiunei se autoriséză comitetul a dispune plassarea fondului societăţii în hârtii de valóre cu rentabilitate mai mare decât hârtiile menţionate în registre, ca hârtii cumpĕrate pe séma fondului.

Urméză raportul comisiunei însărcinate cu esaminarea raportului comitetului. Raportor prof. A. *Bârseanu.* La propunerea acestei comisiunĭ, se cere dela comitet, ca în viitor sĕ stăruéscă a ţinė adunările generale regulat în fiă-care an; Direcţiunei „Albinei" s'a hotărît a-se esprima mulţumită pentru-că a primit asupra sa păstrarea şi administrarea averei Societăţii, dér sarcina administrărei pentru viitor îi este reservată comitetului. Fericitul Lazar Baldi, care a testat Societăţii 1000 fl., se înregistréză între membrii fundatorĭ şi adunarea esprimă recunoscinţă faţă cu memoria lui prin sculare.

Numĕrul membrilor, afară de cei înscrişĭ la adunarea de-acum, este de: 49 *fundatorĭ* şi 39 *ordinarĭ.* Restanţierii vor fi provocaţĭ, ca până la viitórea adunare sĕ-şĭ achite restanţele, ér în viitor numai aceia vor fi consideraţĭ ca membri, carĭ vor fi plătit taxele. D-lui At. *Marienescu* 'i se esprimă mulţămită pentru serviciile aduse societăţii ca secretar până în timpul, când s'a strămutat din Pesta la Oradea. Comitetului 'i se esprimă de-asemenea mulţumită pentru purtarea agendelor societăţii din Septemvre 1888 până în present.

Dintre propunerile de sine stătătóre ale comisiunei, cea mai însĕmnată este, ca în viitor sediul comitetului sĕ se strămute.

Considerând, că colonia română din Budapesta este de tot mică şi compusă mai ales din funcţionarĭ, carĭ îşĭ schimbă adese-orĭ domiciliul, aşa că numai cu greu se póte întregi comitetul Societăţii din sînul acestei colonii, de altă parte este espus la schimbărĭ continue, cum s'a vĕdut în cei 5 anĭ din urmă; considerând mai departe, că Budapesta e prea depărtată de massele poporului român, aşa încât Comitetul nu póte de aicĭ sĕ stea în legătură destul de strînsă cu factorii, carĭ ar puté contribui la promovarea scopurilor Societăţii; considerând în fine, că póte a sosit timpul, ca, pe lângă adunarea de mijlóce materiale, Societatea sĕ aibă în vedere şi realisarea scopului ei şi că de aceea Comitetul este de lipsă sĕ stea în strînsă legătură cu publicul cel mare românesc: comisiunea propune, ca în viitor sediul comitetului sĕ se strămute dela Budapesta într'un centru din mijlocul poporului român, anume e de părere, că în imprejurările actuale cel mai potrivit loc ar fi Braşovul, unde este o inteligenţă numĕrósă şi elementul român destul de bine representat.

La propunerea acésta au vorbit mai mulţĭ. D-l advocat *Damianu* se declară pentru ea. D-l V. *Bologa* dice sĕ se lase viitórei adunărĭ generale de-a decide asupra acestei cestiunĭ; d-l N. P. *Petrescu* susţine acéstă propunere. Au mai vorbit pentru propunerea comisiunei Dr. *Baiulescu*, *Blaga*, *Vlaicu.* D-l Bologa, în fine, îşĭ retrage propunerea, ér d-l Petrescu o susţine. A urmat apoi votarea. Propunerea comisiunei, de-a se strămuta sediul societăţii la Braşov, a fost primită cu mare majoritate.

Propunerea comisiunei, ca adunările generale ale Societăţii sĕ se ţină de-odată cu adunările Asociaţiunei transilvane nu s'a primit.

S'au primit, însĕ, propunerile ca: Comitetul sĕ publice în fiă-care an în micĭ broşurĭ raportul despre activitatea sa împreună cu lista membrilor şi cu socotelile; sĕ studieze modalităţile cele mai potrivite prin carĭ s'ar puté realisa scopul societăţii, fiă prin subvenţiunea unei societăţĭ ambulante dramatice, fiă prin organisarea şi subvenţionarea unor societăţĭ de diletanţĭ, séu prin premiarea unor piese acomodate a se representa în sînul societăţii nóstre românescĭ etc. Comitetul e însărcinat totodată sĕ cerceteze, décă nu s'ar puté înfiinţa, conform statutelor, în punctele principale locuite de Românĭ filialele pentru promovarea scopurilor Societăţii.

Acum urmă *alegerea noului comitet* pe un period de trei anĭ. Timpul era fórte înaintat şi adunarea devenise impacientă. Se suspende şedinţa pe 5 minute şi după redeschidere se primesce următórea listă:

Preşedinte: Iosif *Vulcan*; vice-preşedinte: G. B. *Popp*; cassar: V. *Bologa*; secretar I.: V. *Oniţiu*; secretar II: V. *Goldiş*; membri în comitet: Coriolan *Brediceanu* (Lugoş) şi G. *Dima* (Sibiiu).

Ca ultim punct s'a primit cu bucuriă învitarea, ca adunarea viitóre sĕ se ţină în *Făgăraş.*

Era către órele 3 p. m. când preşedintele închise adunarea între urările membrilor, ce mai erau presenţĭ.

Urmă, în fine, banchetul la otel „Nr. I.", la care primul toast l'a ridicat d-l Vulcan pentru monarch; protopopul Petric toastă pentru d-l Vulcan; protopopul Bart. Baiulescu închină în sănĕtatea preşedintelui de până acum Hosszu. A urmat apoi încă un şir de toaste pentru femeia română, poporul român etc.

Cu acésta s'au terminat serbările.

Concertul şi representaţia teatrală.

Publicul nostru român, şi aşa setos de-a mai conveni şi de-a se distrage în mod plăcut, a îmbrăţişat cu bucuriă acéstă frumósă ocasiune, şi s'a întrunit în numĕr frumos şi ales la petrecerea musicală-teatrală de Sâmbăta séra.

Serata acésta s'a dat din incidentul adunării societăţii pentru fondul de teatru român şi în favorul acestui fond. Ea s'a început cu concertul membrilor reuniunei de cântărĭ din Braşov. Corul a fost dirigiat de d-l profesor de musică din Sibiiu, G. *Dima*, care avù amabilitatea de-a venì în persónă, spre a înlocuì pe colegul sĕu de aicĭ, care este în concediu pentru căutarea sănĕtăţii. Programa concertului a fost compusă din 6 puncte, un cântec de Mozart, „Rĕmas bun codrului" pentru cor mixt de Mendelssohn, ér celelalte patru tot piese naţionale, una de Tudor de Flondor şi trei de d-l Dima.

Atât cele dintâiu cât şi cele din urmă au fost esecutate cu tótă precisiunea şi esactitatea de corul de bărbaţĭ ca şi de corul mixt. „Somnoróse pĕsĕrele" de Flondor, apoi „Cucule cu péna sură" şi „Hora" de G. Dima au trebuit sĕ fiă repetate în urma aplauselor vii ale publicului. Corul de bărbaţĭ nu mai puţin ca şi corul mixt a fost destul de numĕros. Nu puţin a contribuit la efectul ce l'a produs representarea corului pe scena mică, ce era aşedată în fundul sălei, imprejurarea, că cele mai multe dame erau îmbrăcate în pitorescul costum naţional.

După cele douĕ puncte dintâiu a cântat în afară de program, la rugarea comitetului arangiator, d-l *Isaia Popa*, un solo: aria „Paulus" de Mendelssohn, făcênd un fórte bun efect cu frumosul şi puternicul sĕu bariton şi fiind sgomotos aplaudat.

D-l *Prişcu*, în solul corului de bărbatĭ „Somnoróse păsĕrele" a secerat asemenea un frumos succes cu vocea sa de bariton simpatică.

Mai amintim, că încă înainte de începerea cântărilor, când s'a înfăţişat d-l dirigent G. Dima, 'i s'a predat acestuia între aplause o frumósă cunună cu pantlicĭ lungĭ tricolore.

*

Teatrul de diletanţĭ ce a urmat concertului a avut cea mai bună reuşită. S'a jucat fina comediă francesă „După teatru" localisată de *Stefanelli.* Acéstă piesă s'a mai jucut aicĭ tot de diletanţĭ românĭ cu mult succes acum 10 anĭ.

Rolurile de astă-dată au fost astfel distribuite: „Bordeanu preşedinte la curtsa de apel" d-l prof. *A. Vlaicu*, „Tinca, soţia lui d-ra *Maria Bogdan*, „Anica, camerieră" d-ra *Lulucu Nastase* şi „Sucilă, amploiat fără post" d-l *Ilie Savu.*

Toţĭ şĭ-au înţeles şi interpretat cât de bine rolurile. D-ra *Bogdan* ca d-na presidentă a fost fórte drăgălaşe, mai ales în scena când în conversaţia cu Sucilă punea la probă, c'un surîs sigur de isbêndă, gelosia bărbatului ei. D-l *Vlaicu* a jucat cu multă legeritate şi a sciut sĕ riposteze cu acelaşĭ surîs semnificativ la intriga nevestei sale când a înscenat simulacrul de duel cu Sucilă. O picantă şi seducĕtóre subretă înfăţişa d-ra *Nastase*, care a jucat cu mult şic şi temperament. Gingaşa şi frumósa figură a camerierii contrasta de minune cu figura comică a lui Sucilă. D-l *Savu* ca Sucilă, putem dice, a fost la înălţimea rolului sĕu, mişcările lui naturale şi comice şi jocul lui viu a stêrnit mare ilaritate în public.

Intreg ensamblul a fost reuşit, şi décă am avé sĕ dicem ceva, am observa numai că momentele dramatice puteau sĕ fiă icĭ colo ceva mai viu marcate. Asemenea putea sĕ fiă mai nemerit alésă toaleta lui Sucilă, ca sĕ admită posibilitatea de-a figura înaintea lui Bordeanu ca generalul, presupusul lui rival.

După representaţia teatrală, care s'a încheiat în aplausele îndelungate ale publicului, a urmat o mică pausă şi pe urmă s'a început dansul c'o veselă horă.

SCIRILE DILEI.

16 (28) Octomvre.

Contra Maghiarilor. Se anunţă din Graţ, că 91 de studenţĭ croaţĭ dela universitatea de-acolo au publicat într'o fóiă antisemită o *adresă de aprobare* către studenţii croaţĭ din Agram. In acea adresă se dice între altele, că poporul croat nicĭ-odată nu póte fi amicul Maghiarilor, deóre-ce „acésta nu se unesce *nicĭ cu onórea, nicĭ cu mândria şi folosul patriei croate*". Diarul „Grazer Tagblatt", care a publicat acéstă aderenţă, a fost consfiscat (!!)

—o—

Legea privitóre la religiunea israelită va întra în vigóre la 2 Nonmvre c. Ministrul de culte a ordonat tuturor municipiilor se încunosciinţeze despre acésta tóte comunităţile bisericescĭ israelite, aflătóre pe respectivele teritorii.

—o—

Obrăsnicie ne mai pomenită. Ascultătorii jidanĭ şi maghiarĭ dela academia de drept din Oradea-mare, în o şedinţă a lor ţinută în 25 c. îşĭ esprimară dispreţul (!!) lor asupra faptului studenţilor croaţĭ din Agram. Acultătorii românĭ din Oradea-mare, nu luară parte la acea şedinţă, şi acum stundeţii jidanĭ şi maghiarĭ îi provocară sĕ-şĭ justifice atitudinea lor, căcĭ de-altmintrelea vor trebui sĕ-i privéscă pe studenţii românĭ ca pe soţii şi amicii studenţilor din Agram.

—o—

După manevre se scrie, că se despăgubesc stricăciunile causate pe câmpurĭ, de trupele manevrânde. Ministrul comun de resbel a statorit pentru anul acesta ca despăgubire pentru stricăciunĭ făcute cu ocasiunea manevrelor din tómna acésta, suma de 29.000 fl. din carĭ 12.000 se vin pe teritor ungar.

—o—

Pensionare de generalĭ honvedḑĭ. Cum anunță „Pesti Hirlap“ peste puțin vor fi pensionațĭ următorii generalĭ de honvedḑĭ: locotenentele-mareșal Alexiu Zoltan, inspectorul suprem al cavaleriei de honvedḑĭ, și generalul Voinarovicĭ, comandantul brigadei de honvedḑĭ din Budapesta.

—o—

Camera advocațială din Alba-Iulia, la porunca ministrului de justiție, s'a disolvat, și teritorul ei s'a împărțit între camerele advocațiale din Arad și Clușiu.

—o—

Reuniunea săséscă de cântărĭ din Brașov va arangia poimâne, Miercurĭ, un concert în sala casei de concerte, sub conducerea dirigentului musical R. Lassel. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea de persónă 70 cr.

Din camera austriacă.

Ședința dela 24 Oct.

In ședința camerei austriace dela 24 l. c. după ce ministrul de finance *Bilinski* și-a făcut esposeul său cu privire la starea financiară din Austria, a urmat *desbaterea asupra programului guvernului*, la care desbatere se insciințaseră 27 vorbitorĭ.

Cel dintâiu vorbitor, deputatul conte **Kuenberg** (stânga germană unită) face observarea, că de trei anĭ încóce camera de trei orĭ a avut să ia posiție față cu 3 programe de ale guvernelor. A făcut bună impresiă constatarea contelui Badeni asupra *posiției poporului german*, ar fi fost bine însă ca să se dea espresiune și *apărărei* Germanilor și a culturei germane, în diferite teritorii, contra amenințărilor. Aprobă vederea guvernului în cestiunea *pactului cu Ungaria*, accentuéză însă, ca guvernul să represinte și *interesele îndreptățite economice ale Cislaitaniei.*

Dr. Herold (Ceh tiner): Ministrul-președinte a recunoscut, că *esistă o cestiune boemă*, și că fiă-care guvern are datorința de a lua posiție față cu ea. Acesta e un progres formal față cu ministerul de mai inainte, al căruĭ șef nicĭ n'a voit să sciă de cestiunea boemă. (Așa este! la Cehii tinerĭ). Decĭ cestiunea boemă va exista, până când ea nu va fi resolvată în interesul statului și a poporului (Vii aprobărĭ la Cehii tinerĭ). Am credut tot-déuna, că *guvernele au de aşĭ câștiga încrederea popórelor*, și popórele, dér mai ales *poporul boem nu are lipsă să-șĭ câștige încrederea vr'unuĭ guvern din Austria.* (Aprobărĭ și aplause la Cehii tinerĭ). Ridicarea statarului n'a fost nicĭ o dovadă de încredere a guvernului față cu poporul boem, căcĭ statarul s'a decretat *contra legei*, și a fost o restringere a libertății unui popor, a fost o *rușine pentru Austria* (Vii aprobărĭ la Cehii tinerĭ). Poporul boem, 6 milióne la număr, se simte *reîndreptățit în aspirațiunile sale cele mai vitale, și este nemulțămit.* In administrație esistă și acum încă *hegemonia limbei germane*, cu tóte că în Boemia n'ar avé cu nimic mai mult drept Germanii, decât Boemii, și în hatârul posiției tradiționale a Germanilor în Austria noi n'avem să renunțăm nicĭ la cel mai mic drept al nostru. (Așa e! la Cehii tinerĭ). Posiția partidului nostru față cu guvernul va fi decĭ *opozițională*, de-óre-ce este un abis între sistemul și programul guvernului și între voința firmă și nestrămutaveră a poporului boem. (Aprobărĭ la Cehii tinerĭ.) Numai atuncĭ va domina dreptate, décă *tóte popórele Austriei vor fi privite ca egale*, și în special se va recunósce *însemnătatea eminentă a poporului boem* (Vii aprobărĭ la Cehii tinerĭ).

Conte **Hohenwart** (conservativ) salută programul ministrului președinte, ca pe programul unui *guvern tare și consciu de ținta ce-o urmăresce*. Cele ce le-a promis guvernul, să le demonstre numai și prin *fapte*. (Aprobărĭ în centru).

Cavaler de **Zaleski** (Polon): Declarațiunile guvernului sunt *simpatice* partidului său, care îl va *sprijini întru tóte* pe șeful cabinetului, cunoscut din activitatea sa publică.

Pattai (antisemit): Aprobă recunóscerea posiției tradiționale a Germanilor. *Jidovismul trebue combătut din motive economice.* Ce privesce *pactul cu Ungaria*, trebue să se aplice mână de fier, căcĭ poporațiunea austriacă e sătulă de-a plăti dărĭ atât de neegal de grele în raport cu cealaltă jumătate (Ungaria). Décă ni-se declară resboiu, îl primim; dér suntem și gata a conlucra în mod leal la cestiunĭ salutare ale presentului (Vii aprobărĭ și aplause în stânga estremă și pe galeriă).

Dr. Ferjancic (Sloven): desvóltă dorințele Slovenilor, ce privesce școlele Slovenilor și folosirea limbei lor în administrație. *Nu recunósce* hegemonia germană, și cu tóte că Slovenii sunt puținĭ la număr, ei nicĭ-odată *nu se vor subordina unui alt popor* (Aprobărĭ la Slovenĭ și la Cehii tinerĭ).

Barwinski (Rutean): Décă guvernul va evita să fiă șovinist și egoist, și nu va asupri minoritățile naționale, atuncĭ Austria va deveni tare și va fi cuibul de apărare a tuturor popórelor locuitóre în ea. Poporul rutén își va îndrepta atitudinea sa după faptele guvernului (Aprobărĭ la Rutenĭ).

Ședința dela 25 Octomvre.

Dr. Zácek (Ceh din Moravia) declară, că în ce privesce programul național, *întreg poporul boem din Boemia, Moravia și Silesia este solidar.* Pretinde dreptate. Vorbesce *contra* pretinsei posiții tradiționale a elementului german. In provinciele Moravia și Silesia, cultura slavă e cu mult mai vechiă și mai mare decât cea germană. (Aprobărĭ la Cehii tinerĭ.) Poporul boem va lupta neobosit și mai departe pentru drepturile sale, până ce își va reșări odată stéua. *Escelență, poporul boem așteptă!* (Vii aprobărĭ și aplause la Cehii tinerĭ).

Dr. Foregger (German din țerile alpiue) ia cu mulțămită la cunoscință declararea guvernului. Declararea despre posiția Germanilor este o manifestare însemnată. Ce privesce cestiunile economice, vorbitorul și soții săi vor da guvernului tot sprijinul, décă vor fi considerate țerile alpine dela Sud.

Burgstaller (centrul liberal) speră, că se vor lua în considerare aspirațiunile juste ale *Italienilor* și mai ales ale Triestului, și că *limba italiană* va ocupa locul ce i-se cuvine în administrație și în școlă. Are încredere în guvern. (Aprobărĭ în centrul liberal.)

Dr. Steinwender (național german): De sine se înțelege posiția tradițională a Germanilor. Ḑice că ar fi bine să se evite *proletarisarea clasei mijlocie și prin acésta lățirea social-democrației*, prin ridicarea industriei. Partidele tóte trebue să conlucre spre o țintă pentru binele poporului și al statului. (Aprobărĭ în stânga estremă).

România agricolă.

V. Proprietarii.

(Urmare).

Acum te rog iubite lector, să mě urmezĭ puțin în espedițiunile mele, ca să te convingĭ însu-țĭ de starea lucrurilor, căcĭ nu te voiŭ obosi nicĭ cu descrierea crivețului de 3 ḑile, și nicĭ cu „ducerea sub vênt“ din Bărăgan, séu cu trecerea cu barca nóptea în Baltă, nicĭ cu trecerea cu sania pe ghiéță, ce se rupe după vitele dela pășune, séu cu marșul și însoțirea unei puiețe de lupĭ, pe distanță de 4—5 klm. și la o depărtare de 2—300 m. — și nicĭ că te voiŭ plictisi cu *Fata morgana* și rătăcirile pe ceață și zăpadă prin Bărăgan, unde fiă-care buruénă mică ți-se presintă drept stejar secular; daĭ peste turma de oi, și ele sunt dropii, urmărescĭ iepurele pe zăpadă și el este șórece, vedĭ locurĭ și sate, ce nu esistă etc., ca să aibĭ ideă, cât de frumósă și grozavă tot-odată, este câmpia și natura la noi!!

Nimic din tóte aceste, ci te voiŭ conduce acolo, unde te va interesa mai mult, în gospodăriile proprietarilor marĭ, la gestiunile arendașilor, în beciurile și pivnițele'podgorenilor, prin curțile și gospodăriile rezeșilor și țĕranilor ohabnicĭ — la mocanĭ, ca și la cojanĭ, și țĕranii de prin sate. Aceste, de sigur, că te vor interesa mai mult. Și cred, că nu te vei supĕra, décă voiŭ face și puțină archeologiă, căcĭ la noi, ca economist, nu strică, să facĭ și puțină archeologiă, ca să vedĭ progresele marĭ ale culturei moderne.

La proprietarĭ, nu te voiŭ duce nicĭ la Buciumenĭ lângă Iașĭ, séu la Christescĭ în Neamțu, ca să vedĭ ce au ajuns palatele principelui Michalache Sturdza; nicĭ la Pașcanii (din Moldova) să vedĭ palatul și parcul Rosnovenilor, în ce stare au ajuns, și nicĭ în atâtea moșii grozave, ajunse în mânile streinilor, carĭ cel puțin esistă încă, și tot culturei servesc, și sperăm a-le obține érăși prin *assimilare*, — deși astăḑĭ sunt ca și pierdute pentru noi și avuția națională.

Vom începe numai cu fosta moșiă Fundeni a Vornicului Costachi Conachi, cât un principat de mare de 70,000 pog., ce se intindea peste 3 județe, a căreia palat și parc dela Țigănescĭ a ajuns cel puțin în mâna unui om de valóre și bun cultivator, care le póte ține încă în bună stare; dér să vedĭ trupurile moșiei, ce au devenit, și în mânile cui au ajuns: să vedĭ la trupul numit Nămolósă de lângă Siret, care este destinat de sórte, să jóce încă mare rol în istoria țĕrii, — hanurile și drumurile și urmele de gospodăria grozavă, de odinióră a luĭ Conachi. Acele nu sunt hanurĭ orĭ cârciume obicĭnuite de țĕră, ci *Grand-steluri* moderne, carĭ ar face onóre orĭ și căruĭ oraș mare, dér astăḑĭ stau părăsite și pustii în câmp, încât ciórele, cucuveicele și liliecii își fac cuiburile în ele.

Mai în sus la Puțenĭ vei vedé cum a dispărut parcul Mavrocordaților, la Pechea al Moruzeștilor, carĭ au pierdut tot. La Vlădeștĭ pe Prut, curtea boerésca și un grand hotel cu pivnițele boltite — marĭ, de poțĭ întórce carul cu 6 boi în ele, — aḑĭ mâne se prabușesc tóte la pămênt.

Dér vom lăsa partea acésta a Moldovei de jos și Moldova în genere la o parte, unde am avea prea multă archeologie interesantă de făcut, și unde am avé de înregistrat miseria, ce a produs'o cultura modernă; și lăsând la o parte și familiile fruntașe ale țĕrii, vom trece la proprietarii de a 2-a și a 3-a mână din Muntenia.

O frumușică moșiă și instalațiune se găsesce la Gologanu și Ciorăței în Rîmnic, la Glodénu-Sărat și Valea Tencului în Buzĕu — cu grădinĭ de pometurĭ, vii, magazii, grajdurĭ, crame etc., dér carĭ aḑĭ stau în părăginire, căcĭ arendașii n'au ce face cu ele. Dela ei am ajuns deja la moșnenĭ și răzeșĭ, unde avem de înregistrat mai multe lucrurĭ frumóse din bĕtrânĭ. Dovadă, că cei vechĭ erau înculțĭ, și noi am civilisat țéra.

Ce a produs cultura modernă? A scos proprietarii din moșiile marĭ și i-a înlocuit prin arendașĭ — Puținii, carĭ au rĕmas și-au mai făcut câte ceva îi poțĭ numĕra: în partea de jos a Munteniei, te voiŭ conduce la gara Sihlea, ca să vedĭ un castel frumos al Dómnei Elena C. Grădișteanu, cu biserică și doue școle rurale moderne, carĭ nu au păreche în țĕră, — dovadă, că din secsul frumos al nostru încă nu s'a stins de tot dragostea de biserică, de limba strămoșéscă și de țĕran; cu o moșiă cu un parc englesesc — și la țĕranĭ case și instalațiunĭ economice mai multe și mai frumușele din câte vei găsi în țĕră; dovadă. că mâna și conducerea n'a fost nenorocósă.

(Va urma.)

Scirĭ telegrafice.

Iașĭ, 28 Octomvre. Intr'o adunare numĕros cercetată desvoltă ministrul-președinte **Sturdza** *programul noului guvern român* ḑicênd între altele următórele: Pe lângă observarea strictă a legilor și a libertății electorale, *în cestiunĭ naționale atitudinea nóstră este clară și hotărîtă. Este evident, că noi trebue să ne reținem dela orĭ-ce amestec agitatoric în cestiunile interne mai ales ale Austro-Ungariei. Un irridentism în România ar fi o absurditate. Actul de grațiare al împăratului-rege Francisc Iosif de o parte liniștesce spiritele, de altă parte întăresce armonia și pacea dintre amêndouĕ statele.*

Viena, 28 Octomvre. *„Biroul de Corr.“* desminte scirea publicată de ḑiarul *„Pesti Hirlap“*, că cu ocasiunea visitei miniștrilor austriacĭ în Budapesta s'ar fi hotărît asupra eventualei alegerĭ a luĭ *Lueger ca primar al Vienei.*

Constantinopole, 28 Octomvre. In *Bitlis*, oraș din Armenia, *atacară Armenĭ armațĭ moșea*, în care erau adunațĭ *Turcii* la serviciul de Vinerĭ. *De ambele părțĭ au cădut mulțĭ morțĭ și mulțĭ sunt rănițĭ.*

DIVERSE.

Cea mai mare descindere sub pămênt. Martel, esploratorul pescerilor și prăpăstiilor din Francia, Austria și Grecia, însărcinat de ministrul de instrucție publică din Francia cu o misiune sciințifică pentru studiul pescerilor și apelor subterane din insulele Britanice, a reușit să descindă în cea mai adêncă pesceră, cunoscută aḑĭ în Anglia: acésta este „Gapin Ghill“ din muntele Ingleborough, în Yorkshire. Tóte încercările făcute până acum spre a atinge fondul n'au reușit, din causa obstacolului format de un rîu, care cade în cascadă în prăpastie. Grație materialului său special, d. Martel a putut ajunge în jos, până la 100 metri sub suprafața solului; el a descoperit acolo o imensă peșteră, probabil cea mai vastă sală subterană din Regatul-Unit, lungă de 150 metri, largă și înaltă de 30 metri. Acéstă sală comunică prin canalurĭ naturale impracticabile cu isvorul și pescera Ingleborough, la depărtare de 2 kilometri; cum capacitatea sa este de peste 200 de mii de metri cubicĭ, ea ar puté fi transformată într'un rezervorĭ, capabil de-a îmagazina apele și a atenua unele cresceri.

Literatură.

„Vulturul“, fóia umoristică din Oradea-Mare, redactată de d-l *Iustin Ardelean*, este în timpul de față singura fóiă umoristică română dincóce de Carpațĭ. Ea costă pe an 6 fl., ½ an 3 fl., pe ¼ an 1 fl. 50 cr. și apare la 1 și 15 a fiă-căreĭ lunĭ. D-l Redactor Ardeleanu își dă multă silință de-a procura cetitorilor momente de distracțiune, aducênd și numeróse ilustrațiunĭ potrivite textului. In numĕrul penultim vĕdurăm și o frumósă poesiă „pentru martirii liberatĭ“ scrisă cu bun succes de însu-și redactorul care din când în când aduce în fóia sa și unele piese cu caracter serios.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	144.50
Renta de hârtie austr.	100 20
Renta de argint austr.	100 60
Renta de aur austr.	120.45
Losurĭ din 1860	152.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1051.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	477.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	396.60
Napoleondorĭ.	9.54½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.82½
London vista	120.25
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.80
Note italiene.	45.15

Cursul pietei Brașov.

Din 26 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Ruble rusescĭ	Cump.	129.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans"

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Octombre 1895.**

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12		Szolnok . .		3 27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány . .		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3.03	2.50		Mezö Telegd .		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8.34	10 37	6.14	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8.40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr.mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6 27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriș . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11.54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vințul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8.23	1.23	4.03
11.48		2 40	1.—	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.		11.29	6 56		1.18
2.18			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighișóra .			9.42	5 53		11.39
4.03			6.10	11.12		Hașfalĕu . .		Numa vinerea comunică.	9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6 12			8 30	12.58		Agoștonfalva .			7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15		Apața . . .			6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiș . . .		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón		Stațiunea		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stațiunea	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		Stațiunea		trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de person	trenŭ de persón.
2.20	4.45	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2.01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	p'.	7.44	1.31	4.49	10.30
4 36	în tótă Vinerea Marța și		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Vinerea Marța și		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna.	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrneștĭ

trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ.	6.06	12.05	

Mureș-[illegible] Bistrița

4.—	Numai Luni a comunică 9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța camunică	Țagu-Budatelicŭ . . .	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8.33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș . . .		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.—	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7.38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtŭ	trenŭ mixtu	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixiu	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.